

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

S.D. แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง
จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 15 ปี	248	81.30
2. 15-30 ปี	7	2.30
3. 30 - 45 ปี	26	8.50
4. 45 ปี ขึ้นไป	24	7.90
รวม	305	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.30 รองลงมา คือ อายุ 30 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.50 อายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.90 และอายุ 15 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.30

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับประถมศึกษา ป.1 – ป.6	264	86.56
2. ระดับมัธยมศึกษา ม.1 – ม.6	9	2.95
3. ระดับปริญญาตรี	28	9.18
4. สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.31
รวม	305	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ป.1 – ป.6 คิดเป็นร้อยละ 86.56 รองลงมา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.18 ระดับมัธยมศึกษา ม.1 – ม.6 คิดเป็นร้อยละ 2.95 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.31

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	0.33
2. ครู	29	9.51
3. นักเรียน	250	81.97
4. นักการภารโรง	2	0.65
5. แม่ค้า	8	2.62
6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	4.92
รวม	305	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.97 รองลงมาเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 9.51 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 4.92 เป็นแม่ค้า คิดเป็นร้อยละ 2.62 เป็นนักการภารโรง คิดเป็นร้อยละ 0.65 และเป็นผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.33

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน	250	81.97
2. รับราชการ	34	11.15
3. ก้าขาย	10	3.28
4. เกษตรกรรม	8	2.62
5. อื่น ๆ	3	0.98
รวม	305	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.97 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 11.15 ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 3.28 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 2.62 และประกอบอาชีพอื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.98

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของ
โรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของ
โรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ประเภทของขยะมูลฝอย	2.29	.31	น้อย	2
2	แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย	2.57	.45	มาก	1
3	การกำจัดขยะมูลฝอย	2.12	.28	น้อย	4
4	การบริหารจัดการขยะมูลฝอย	2.27	.31	น้อย	3
	รวม	2.27	.19	น้อย	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปัญหาที่ 2 ด้านแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยเป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.57$) รองลงมา ปัญหาที่ 1 ด้านประเภทของขยะมูลฝอยเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) และอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาที่ 3 ด้านการกำจัดขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย
ของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามประเภทของขยะมูลฝอย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ขยะมูลฝอยเปียก เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เป็นต้น	2.54	.55	มาก	2
2	ขยะมูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขางวง โฟม แก้วพลาสติก กระจบ้อง ฯ	3.09	.42	มาก	1
3	ขยะมูลฝอยอันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย สารเคมี ขวดบรรจุน้ำยาทำความสะอาด	1.24	.45	น้อยที่สุด	3
	รวม	2.29	.31	น้อย	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประเภทของขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปัญหาที่ 2 ด้านขยะมูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขางวง โฟม แก้วพลาสติก กระจบ้อง ฯ เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.09$) รองลงมา ปัญหาที่ 1 ขยะมูลฝอยเปียก เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เป็นต้น เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$) และอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาที่ 3 ด้านขยะมูลฝอยอันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย สารเคมี ขวดบรรจุน้ำยาทำความสะอาด ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.24$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย
ของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	บริเวณโรงอาหาร	2.77	.73	มาก	2
2	บริเวณร้านค้า	2.91	.70	มาก	1
3	บริเวณอาคารเรียน	2.02	.59	น้อย	3
	รวม	2.57	.45	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปัญหาข้อที่ 2 บริเวณร้านค้าเป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.91$) รองลงมา ปัญหาที่ 1 บริเวณโรงอาหารเป็นปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.77$) และอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาที่ 3 บริเวณอาคารเรียนเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.02$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย
ของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามการกำจัดขยะมูลฝอย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย	1.33	.55	น้อยที่สุด	6
2	การนำขยะไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน	3.54	.81	มากที่สุด	1
3	การเผา	1.70	.65	น้อย	4
4	การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	1.47	.72	น้อยที่สุด	5
5	การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์	2.28	.79	น้อย	3
6	การคัดแยกขยะและการนำขยะ กลับไปใช้ประโยชน์ใหม่	2.38	.87	น้อย	2
	รวม	2.12	.28	น้อย	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามการกำจัดขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปัญหาที่ 2 การนำขยะไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชนเป็นปัญหาอันดับสูงสุด ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา ปัญหาที่ 6 การคัดแยกขยะและการนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่เป็นปัญหา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) ปัญหาที่ 5 การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์เป็นปัญหา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) และปัญหาที่ 1 การนำขยะไปหมักทำปุ๋ยเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.33$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย
ของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ถังขยะที่มีอยู่ในโรงเรียนไม่เพียงพอ	1.89	.97	น้อย	6
2	มีถังขยะที่แยกชนิดไว้ เช่น ถังขยะเปียก ถังขยะแห้งไม่เพียงพอ	2.75	.77	มาก	2
3	โรงเรียนมีงบประมาณในการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ	2.49	.67	น้อย	4
4	ที่ดินในการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับการเผา หรือการฝังกลบไม่เพียงพอ	1.63	.89	น้อย	7
5	ระยะทางจากโรงเรียนถึงที่จัดทิ้งขยะ ของชุมชนไกลเกินไป	3.36	.69	มาก	1
6	นักเรียนทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย	2.61	.78	มาก	3
7	ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการจัด การขยะมูลฝอยของโรงเรียน	1.46	.76	น้อย	8
8	ไม่มีคณะกรรมการหรือผู้ดูแลรับผิดชอบการแก้ไข ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยโดยเฉพาะ	1.95	.66	น้อย	5
	รวม	2.27	.31	น้อย	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปัญหาที่ 5 ระยะทางจากโรงเรียนถึงที่จัดทิ้งขยะของชุมชนไกลเกินไป เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมา ปัญหาที่ 2 มีถังขยะที่แยกชนิดไว้เช่น ถังขยะเปียก ถังขยะแห้ง ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$) ปัญหาที่ 6 นักเรียนทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.61$) และอันดับต่ำสุดได้แก่ ปัญหาที่ 7 ท่านไม่เคยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียน เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.63$)

สรุปปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบงใน 4 ด้านที่สูงที่สุด

ด้านประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขางวง โฟม แก้วพลาสติก กระจก ฯลฯ

ด้านแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

บริเวณร้านค้า

ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย

การนำขยะไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ระยะทางจากโรงเรียนถึงที่จัดทิ้งขยะของชุมชนไกลเกินไป

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ โดยหาแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

ด้านประเภทของขยะมูลฝอย

ปัญหาขยะมูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขางวง โฟม แก้วพลาสติก กระจก ฯลฯ

แนวทางแก้ไข

1. การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย และหลักการลดปริมาณขยะมูลฝอยให้แก่บุคลากรของโรงเรียนในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การจัดให้มีถังรองรับขยะมูลฝอยแยกตามชนิดต่างๆ

3. การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบแก้ไขปัญหารื่องขยะมูลฝอย

5. การจัดตั้งธนาคารขยะ นำขยะไปขายเป็นรายได้ของโรงเรียน

6. การนำขยะมูลฝอยไปกำจัดโดยวิธีเผา ฝังกลบ และนำไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน

ด้านแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

ปัญหาบริเวณร้านค้า

แนวทางแก้ไข

1. การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย และหลักการลดปริมาณขยะมูลฝอยให้แก่บุคลากรของโรงเรียนในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การจัดให้มีถังรองรับขยะมูลฝอยแยกตามชนิดต่างๆ

3. การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบแก้ไขปัญหารื่องขยะมูลฝอย

5. การจัดตั้งธนาคารขยะ นำขยะไปขายเป็นรายได้ของโรงเรียน
6. การนำขยะมูลฝอยไปกำจัด โดยวิธีเผา ฝังกลบ และนำไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน

ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย

ปัญหาการนำขยะไปทิ้งในที่ทิ้งขยะของชุมชน

แนวทางแก้ไข

1. การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย และหลักการลดปริมาณขยะมูลฝอย
ให้แก่บุคลากรของโรงเรียนในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การจัดให้มีถังรองรับขยะมูลฝอยแยกตามชนิดต่างๆ

3. การศึกษาคูงานในโรงเรียนที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย

5. การจัดตั้งธนาคารขยะ นำขยะไปขายเป็นรายได้ของโรงเรียน

6. การนำขยะมูลฝอยไปกำจัด โดยวิธีเผา ฝังกลบ และนำไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ปัญหาเรื่องระยะทางจากโรงเรียนถึงที่จัดทิ้งขยะของชุมชน ไกลเกินไป

แนวทางแก้ไข

1. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและหลักการลดปริมาณขยะมูลฝอยตาม
แนวคิด 5 R ให้กับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น (R 1 Reduce) เช่น ใช้ตะกร้าใส่ของแทน
ถุงพลาสติก

1.2 การนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่หรือเป็นการใช้ซ้ำใช้แล้วใช้อีก ๆ
(R 2 Reuse) เช่น ขวดน้ำหวาน นำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาล

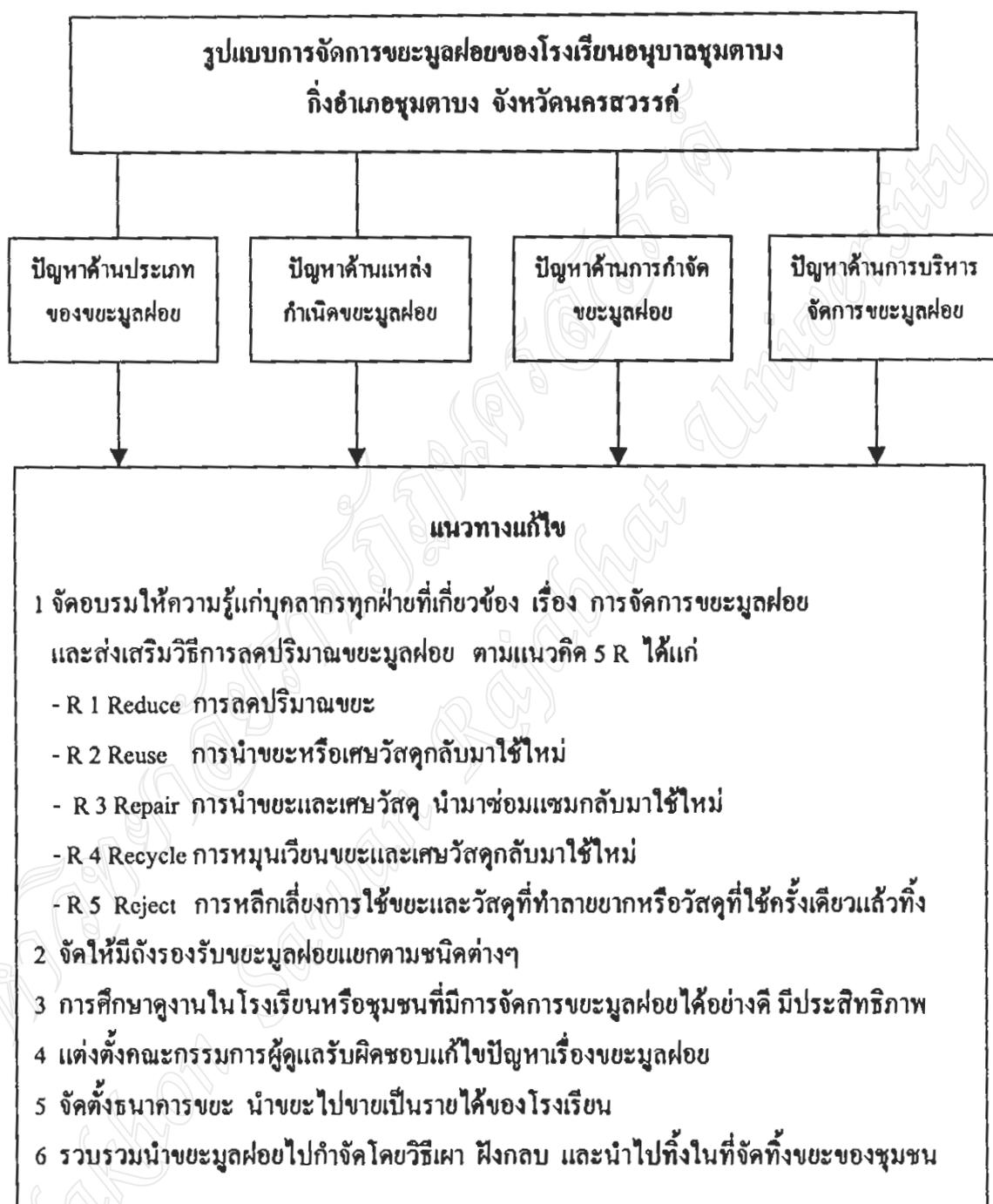
1.3 การนำมาแก้ไข (R 3 Repair) นำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอย
มาซ่อมแซมใช้ใหม่เช่นเก้าอี้

1.4 การหมุนเวียนกลับมาใช้ (R 4 Recycle) นำขยะมาแปรรูปตามกระบวนการของแต่ละ
ประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำมาใช้ใหม่ เช่น
พลาสติก กระดาษ ขวด โลหะต่าง ๆ นำมาหลอมใหม่ นำยางรถยนต์ที่ใช้ไม่ได้แล้วมาทำรองเท้า

1.5 การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายซากหรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง (R 5 Reject)
เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์

2. การจัดให้มีถังรองรับขยะมูลฝอยแยกตามชนิดต่างๆ
3. การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย
5. การจัดตั้งธนาคารขยะ นำขยะไปขายเป็นรายได้ของโรงเรียน
- 6 .การนำขยะมูลฝอยไปกำจัดโดยวิธีเผา ฝังกลบ และนำไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะของชุมชน

ผู้วิจัยได้นำสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาของคณะผู้เชี่ยวชาญ จากผลการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์และสามารถสร้างเป็นรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ ดังแผนผังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง
กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์